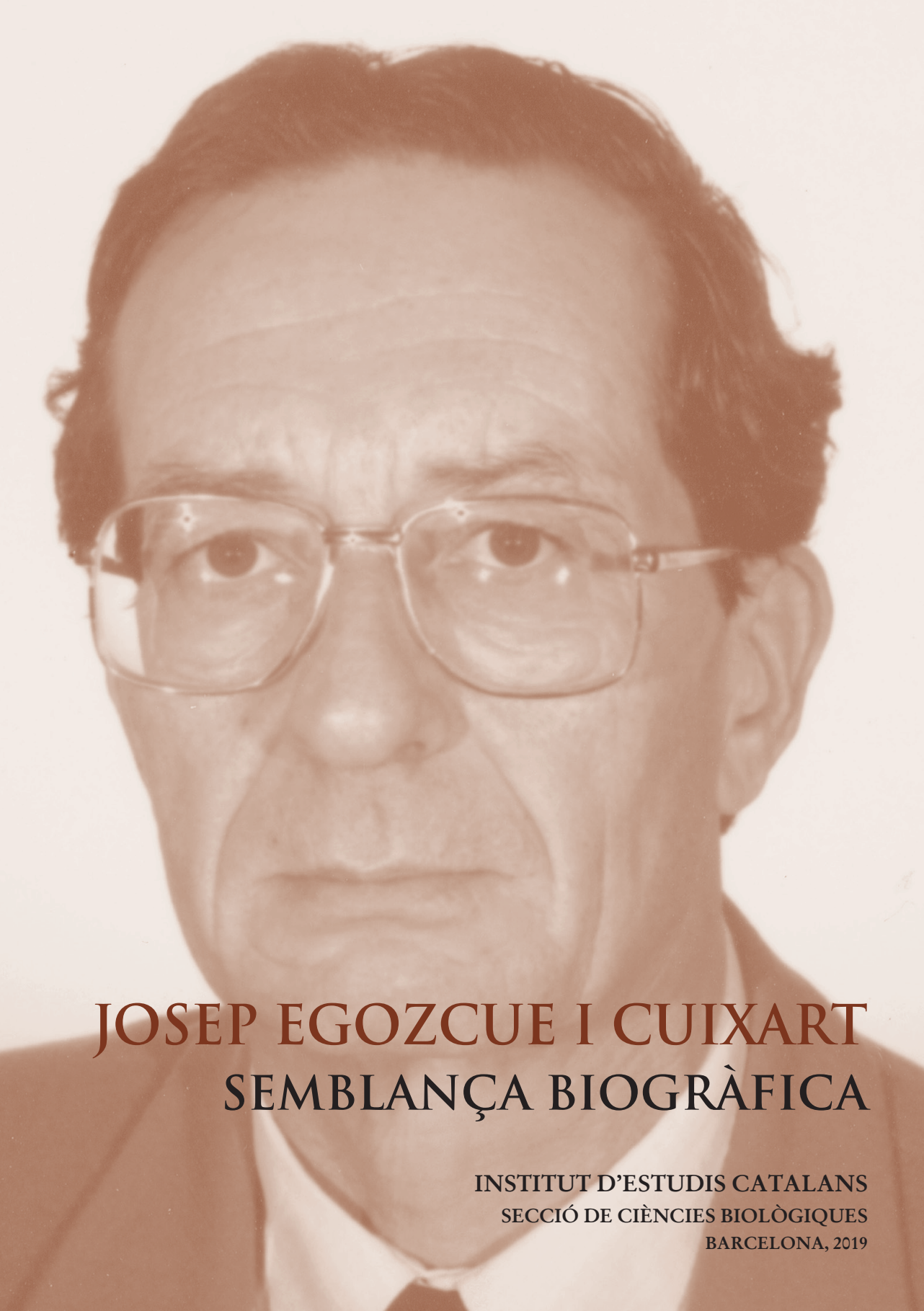

A sepia-toned portrait of Josep Egozcue i Cuixart, an elderly man with dark hair and glasses, wearing a suit and tie. The portrait is the background of the entire page.

JOSEP EGOZCUE I CUIXART

SEMBLANÇA BIOGRÀFICA

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES
BARCELONA, 2019

Josep Egozcue i Cuixart

Semblança biogràfica

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
SEMBLANCES BIOGRÀFIQUES, LXXIV

Josep Egozcue i Cuixart
Semblança biogràfica

Conferència pronunciada davant el Ple per
MIQUEL VILARDELL I TARRÉS
el dia 21 de novembre de 2019

BARCELONA
2019

Vilardell, Miquel, 1946- autor

Josep Egozcue i Cuixart : semblança biogràfica. — Primera edició. — (Semblances biogràfiques ; 74)

A la coberta: Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències Biològiques

ISBN 9788499655079

I. Institut d'Estudis Catalans. Secció de Ciències Biològiques II. Títol

III. Col·lecció: Semblances biogràfiques ; 74

1. Egozcue, Josep, 1940-2006 2. Metges — Catalunya — Biografia

3. Genetistes — Catalunya — Biografia

929Egozcue, Josep

© Miquel Vilardell i Tarrés

© 2019, Institut d'Estudis Catalans, per a aquesta edició

Carrer del Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: desembre del 2019

Text revisat lingüísticament per la Unitat de Correcció del Servei Editorial de l'IEC

Compost per la Unitat de Producció del Servei Editorial de l'IEC

Imprès a Service Point FMI, SA

ISBN: 978-84-9965-507-9

Dipòsit Legal: B 28092-2019

Són rigorosament prohibides, sense l'autorització escrita dels titulars del *copyright*, la reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment i suport, incloent-hi la reprografia i el tractament informàtic, la distribució d'exemplars mitjançant lloguer o préstec comercial, la inclusió total o parcial en bases de dades i la consulta a través de xarxa telemàtica o d'Internet. Les infraccions d'aquests drets estan sotmeses a les sancions establertes per les lleis.

Intenta no convertir-te en un home d'èxit, sinó en un home de valor.

Albert EINSTEIN

Trobarem un camí, i si no, el crearem.

Anníbal BARÇA

Aquestes podrien haver sigut les seves màximes vitals, ja que tothom el recorda no tan sols pel seu llegat científic, sinó per com era: senzill, humà, optimista, treballador, intel·ligent, tossut i intransigent, i incansable davant les adversitats. Era, a més, un home amb idees i solucions brillants, que compartia amb qui l'envoltava el seu positivisme enlluernant per la vida. Una persona molt viva i conscient que la vida és un joc en el qual cal arriscar-se contínuament.

Amb tota seguretat, Josep Egozcue hauria volgut llegir i contribuir a aquesta biografia, sempre tan disposat a tot; per això, he intentat plasmar de la manera més fidel possible la seva trajectòria, la seva vida i les seves inquietuds. I quan dic «les seves inquietuds» em refereixo a les poques facilitats que té la recerca a Espanya, l'irrisori reconeixement personal als investigadors, la imperiosa necessitat de recerca pública, la importància del treball humà en equip i l'importantíssim paper de la universitat pública.

Josep Egozcue i Cuixart, conegut com *El Tete*, va néixer el 14 d'octubre del 1940 a Barcelona, però va viure i créixer a Puigcerdà. Quan la Guerra Civil va acabar, els seus pares, Josep Egozcue Pons i Núria Cuixart Franquesa, van decidir traslladar-se a aquell poble on normalment estiuejaven. Allà regentaren la farmàcia que Leonor Pons, àvia del nouvingut, els havia comprat. En aquest poble de la Cerdanya, marcat per la dura guerra, en Josep va establir el primer contacte amb el món i va aprendre a viure i a relacionar-se. Tot i estar vivint en un temps de postguerra, en Josep infant va estar envoltat d'un ambient familiar i feliç. Allà va conèixer els seus primers amics, també va tenir les seves primeres decepcions, i va anar donant forma als seus somnis.

Durant l'adolescència va visitar Itàlia i Grècia i es va aficionar a la lectura, que l'acompanyaria la resta dels seus dies. En aquell temps ja era un jove inquiet i inte-

ressat per tot allò que l'envoltava, sobretot pel món del coneixement. Mogut pels antecedents familiars, el seu pare era farmacèutic i el seu avi matern oftalmòleg, i per aquesta fascinació pels altres i per la ciència, als divuit anys decideix estudiar medicina a Barcelona. Un any més tard va néixer la Núria, que s'afegiria als seus dos germans, la Pilar i en Joaquim.

Els set anys que va dedicar a la universitat no van esborrar la seva passió per llegir i dibuixar, tasques que duia a terme amb una naturalitat i una senzillesa envejables, com moltes altres al llarg de la seva vida. I així ho recordem els que el vam conèixer en les seves diferents etapes. Durant aquest període a la Ciutat Comtal, es va establir en diferents llocs. Primer, al Col·legi Major Sant Jordi, i, després, a casa dels seus oncles, amb el seu cosí Eduardo. Finalment, al tercer any, es traslladà a un dels pisos que posseïa la seva família materna al carrer de Balmes. Allà va viure amb la seva germana Pilar i més tard amb el seu germà Quinquín. Tots tres van haver de fer algunes peripècies per sobreviure, però s'organitzaven força bé. En Josep, fins i tot, els preparava menús diaris en diversos idiomes per tal d'alegrar l'ambient. També aconseguia alegrar-los amb la peculiar vestimenta que feia servir per anar a classe, tan refinada que podia recordar Bukowski.

Ja a la universitat, Josep Egozcue descobrí que allò que li interessava no era ésser metge, sinó investigador científic. En aquell temps, era ben conegut el seu interès per explorar els límits del desconegut, ampliar el coneixement humà i qüestionar-se el perquè de les coses. D'aquesta manera es va adreçar cap al camí de la recerca científica. Però aquesta passió tenia un llarg recorregut. Abans d'entrar a la universitat, el jove Josep ja s'havia interessat per aquest àmbit. En concret, per les peculiars estructures que coneixem amb el nom de *cromosomes* i que va descobrir per primer cop a la revista *Science et Vie*.

Aquesta fascinació es va forjar durant la carrera amb l'aprofundiment en els coneixements de genètica, un camp encara per explorar en l'època, amb l'ajuda del doctor Antoni Prevosti, biòleg, amb qui es va iniciar en les tècniques de la citogenètica. Josep Egozcue començà així la seva aventura com a investigador, que el convertí en un dels especialistes en citogenètica més reconeguts d'arreu del món. Mentre estudiava, però, continuava estiuant al seu poble natal, Puigcerdà. L'estiu del 1963, en una festa, hi coincidí amb la que seria la seva futura esposa, la Marta, filla del reconegut empresari Josep Vilarasau Salat. A partir d'aquell moment, no se separà mai més d'ella.

Quan estava a punt d'acabar els estudis, Josep Egozcue va conèixer el doctor Gerónimo Forteza, investigador capdavanter en citologia i citogenètica. Les seves anades i vingudes al laboratori de Forteza el van convèncer de dues coses: que el que ell volia era dedicar-se a la recerca dins el món de la genètica i que per ser un vertader especialista en aquest camp havia de viatjar als Estats Units per treballar al costat dels millors científics.

Una vegada presa la decisió de marxar cap als Estats Units d'Amèrica, en Josep va tenir molt clar que només s'arriscaria a fer-ho amb un contracte de treball. Després d'un seguit d'intents de presentar-se per carta, finalment, el doctor William Montagna el va contractar per ocupar el lloc de director del Departament de Genètica a l'Oregon Regional Primate Research Center, un institut de recerca en primats que havia iniciat la seva trajectòria pocs anys abans. Com va confessar la Marta temps després, l'astut Josep va maquillar el seu currículum per poder accedir a aquesta gran oportunitat. Va ometre la seva edat i va fer veure que havia acabat la carrera, com tots nosaltres hauríem fet en el seu lloc davant d'aquesta importantíssima oportunitat. Mentrestant, al novembre de l'any 1964, Josep Egozcue i Marta Vilarasau es casen. Un cop celebrat el casament i acabada finalment la carrera de medicina, ambdós van emprendre el viatge cap a les noves terres americanes.

Quan va arribar a Oregon, va topar amb l'escepticisme del grup de recerca i de la comunitat científica, però Josep Egozcue, acompanyat sempre per la Marta, els va demostrar la seva vàlua. Allà, el jove metge va iniciar l'activitat de recerca que condicionaria el seu camí futur a l'Institut de Biologia Fonamental i al Departament de Biologia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). Els primers anys a Oregon no van ser fàcils per als noucasats, que, a més de ser nouvinguts a la ciutat, havien de lluitar contra la por que sentien per si les coses al laboratori no sortien com s'esperaven. Tot i així, aquells anys d'exploració van ser agradables i feliços per a tots dos. La prova d'això és que durant la seva residència a Oregon van tenir dos fills: l'Eduardo i en Carlos. Davant d'aquesta nova situació familiar que els abordava, la germana d'en Josep, Pilar Egozcue, es va traslladar a casa dels Egozcue per ajudar-los amb els nadons durant uns mesos. Però els problemes no van venir fins un temps després, quan la família va haver de fer un viatge a Cincinnati per operar en Carlos, que patia una afecció al còlon. Per sort, en Carlos va ser operat amb èxit i va poder continuar la seva vida amb normalitat.

Josep Egozcue va dur a terme diverses investigacions a Oregon. En destaquen tres: la primera estava relacionada amb l'efecte de l' LSD sobre els cromosomes humans. Aquest tema es va convertir en la seva tesi doctoral i va formar part d'un projecte subvencionat pels National Institutes of Health (NIH). En Josep era pioner en l'estudi dels efectes d'aquesta substància nova sobre l'organisme humà, que a poc a poc s'anava convertint en el nou divertiment dels joves, sobretot entre els *hippies*. Els primers resultats van manifestar el risc de transmissió d'anomalies a la descendència i gran part de la importància d'aquest estudi inicial és que va ser un dels primers a tractar la genotoxicitat en els cromosomes humans. A més, aquesta investigació inicià més tard la seva línia de recerca dedicada a l'anàlisi de la genotoxicitat dels agents antineoplàstics, del tabac i de l'exposició accidental a la radiació als laboratoris de la UAB. La segona línia de recerca que el metge i biòleg va

dur a terme al Primate Research Center estava relacionada amb els primats. Aquesta fou la més destacada i es basava en la descripció de les peculiaritats cromosòmiques de les espècies de simis. Durant el procés, la Marta ajudava en Josep al laboratori amb la presa de mostres de primats, mentre es divertien tant com els era possible. Per això, en moltes ocasions, sortia com a coautora dels articles que publicaven a les revistes especialitzades de l'època. Aquest camí també va ser fonamental per a les seves investigacions futures a la UAB i, de fet, ho continua essent. D'aquesta segona línia d'investigació, en va sorgir una tercera, dedicada a l'estudi de la meiosi dels híbrids i la seva reproducció, que va partir de la conclusió extreta en l'estudi dels cromosomes: es podien establir relacions filogenètiques entre espècies, encara que no se sabia amb certesa fins a quin punt aquestes eren vàlides.

Així, els anys que Josep Egozcue va passar als Estats Units van ser uns anys prolífics, d'aprenentatge, que li permeteren traslladar i obrir a Catalunya vies d'investigació desconegudes fins al moment. Tanmateix, després de viure quatre anys a Oregon, en Josep i la Marta van considerar el retorn a la seva Catalunya natal. Encara que en aquell moment ja tenien dos fills, se sentien lluny de la família i els amics i la seva integració social no era la mateixa que a Barcelona. Com si algú s'hagués assabentat d'aquest propòsit, el 1969, l'investigador va rebre una oferta del doctor Gerónimo Forteza, el qual l'invitava a treballar a l'Institut d'Investigacions Citològiques a València, sota unes condicions excepcionals per a aquells anys a Espanya. Així doncs, el matrimoni decidí tornar a Espanya.

Fruit dels estudis en aquest institut, en Josep va publicar un article a la revista *Blood* sobre el famós cromosoma Philadelphia (Ph-1), característic de la leucèmia mieloide crònica. Per primera vegada, va posar en el punt de mira el cromosoma 22 com a implicat en aquest tipus de càncer. Tot i això, la seva feina a l'Institut només durà uns vuit mesos, a causa del tens ambient de treball, que no l'acabava de fer sentir còmode. I Josep Egozcue i Marta Vilarasau, que en aquell moment estava embarassada de la Susana, i els seus dos fills tornaren a la Ciutat Comtal.

En el temps que la família arriba a Barcelona, cap a finals del 1969, el Règim ja havia exposat el seu desig de reformar tot el sistema d'ensenyament de l'Estat espanyol per pal·liar les fortes protestes estudiantils dels anys seixanta. És un moment de canvi: neixen diverses universitats autònomes arreu del territori i, entre aquestes, la UAB amb les primeres facultats: la Facultat de Lletres, de Medicina, de Ciències i de Ciències Econòmiques. Aquest entorn d'obertura i modernitat va atreure moltes personalitats. Entre elles, hi havia el nostre metge, biòleg i investigador, que va participar en la creació de l'Institut de Biologia Fonamental (IBF), un centre de recerca adscrit a la UAB i dedicat exclusivament a la investigació. Aquella va ser l'oportunitat d'en Josep per treballar a Barcelona, dirigint un equip propi de recerca en citogenètica i prosseguint les línies de recerca que havia iniciat

a Oregon i seguit a València. La tasca investigadora del metge i el seu reconeixement internacional, pel fet d'haver publicat en centres de renom, van ajudar l'IBF a convertir-se en un centre de recerca imprescindible i a sobreviure entre les dificultats que suposava la manca de finançament i la desconexió amb la resta de la comunitat universitària.

L'any 1973, l'equip dirigit per Josep Egozcue va publicar els primers treballs en què es comparaven l'home i el gorilla i l'home i el ximpanzé. Aquests estudis van permetre establir similituds entre les espècies i determinar les causes dels canvis cromosòmics. L'interès i la importància d'aquestes investigacions era enorme, ja que permetien conèixer un dels mecanismes biològics implicats en l'evolució de les espècies i poder entendre els canvis cromosòmics que es produeixen en processos com el càncer o altres fenòmens com la trisomia 21 de la síndrome de Down. I aquests resultats van ser possibles gràcies a la concepció de treball que tenia Josep Egozcue: el treball en equip és essencial, tots els membres de l'equip són imprescindibles i la qualitat de la recerca s'aconsegueix a través de les revistes on es publiquen els estudis. Dos anys després, el 1975, Josep Egozcue va guanyar una plaça en les oposicions de biologia cel·lular a Madrid i va esdevenir el primer professor agregat de biologia cel·lular d'Espanya. Encara va haver d'esperar uns quants anys més, fins al 1983, quan es van redefinir moltes àrees de coneixement, per poder optar a una plaça de catedràtic.

Una altra línia de recerca que va desenvolupar des dels inicis de l'IBF va ser la relacionada amb la reproducció i la infertilitat, que va rebre un fort impuls al començament dels anys vuitanta, quan Josep Egozcue coneix Pere Barri, cap del Servei de Medicina de la Reproducció de l'Institut Universitari Dexeus, i treballen conjuntament. L'amistat que sorgeix entre ells permet la col·laboració professional i l'intercanvi de coneixements continu entre el grup d'investigació de la UAB i l'Institut Dexeus. La connexió era tan gran que, fins i tot, crearen el Màster en Biologia de la Reproducció i Tècniques de Reproducció Humana Assistida, actualment el més prestigiós del territori espanyol. Ambdós grups d'investigació van desenvolupar l'estudi per detectar alteracions cromosòmiques i malalties genètiques en embrions abans de la seva implantació en la mare receptora, per tal d'evitar el risc d'anomalies i els problemes d'un possible avortament. La col·laboració va ser tan gran que, el 1993, van dur a terme el primer sextatge preimplantacional d'un embrió de mare portadora d'hemofília. Com a conseqüència, van néixer dues nenes sanes i sense ser portadores del gen. En la mateixa línia, nou anys després, van aconseguir el primer naixement de pare afectat de fibrosi quística mitjançant la selecció preimplantacional d'un embrió sense l'afectació. Molts dels estudis actuals que han millorat les tècniques de reproducció assistida es deuen a l'estreta col·laboració entre el grup del doctor Egozcue de la UAB i l'Institut Dexeus.

A part de la seva tasca investigadora, Josep Egozcue va constituir un dels pilars fonamentals en la biologia cel·lular i la citogenètica de la Facultat de Ciències de la UAB i va ser també el guia de molts joves investigadors que més tard esdevingueren especialistes. El metge i biòleg es va encarregar de donar l'assignatura de citogenètica a la carrera de biologia, a més d'impartir classes en doctorats i postgraus fins a la seva jubilació. En Josep concebia les seves assignatures com a espais per poder transmetre tot el coneixement científic i, per descomptat, vital que pogués ésser útil als alumnes. Sempre acceptava tots els estudiants, ja que no li importava el seu expedient, sinó les seves ganes i el seu interès pel saber científic. A més, sempre impartia les classes amb un optimisme i una vitalitat sorprenents. No va ser fins l'any 1988, amb la mort del seu fill Carlos en un accident de cotxe, que se li notà un lleuger canvi en l'actitud. Però, tot i haver sigut un cop molt fort, el professor va aparentar una enteresa admirable.

Egozcue no tan sols contribuï a la UAB com a professor i investigador, sinó també com a figura institucional. Durant els dos anys de deganat de Ramon Pascual, entre el 1976 i el 1977, Josep Egozcue va ocupar el càrrec de vicedegà de recerca de la Facultat de Ciències. En aquell temps es va elaborar, per primer cop en la història de la UAB, una memòria de recerca de la Facultat. Ja l'any 1980, amb el nou rector, es va convertir en secretari general. En aquell moment, les seves intencions foren consolidar el campus de Bellaterra, millorant les comunicacions i creant residències universitàries. Egozcue també va tenir un paper destacat en la posada en marxa de la Facultat de Veterinària. Va ser, fins i tot, membre del tribunal que escollia els professors que conformarien la nova facultat, entre els quals es trobava ell mateix. Sis anys després, el professor es va convertir en vicerector de Relacions Exteriors i Campus. Aquesta tasca estava feta a la seva mida, ja que li permetia desenvolupar un aspecte més humà del campus amb el qual, des de sempre, s'havia sentit identificat. La seva idea era transformar l'espai del campus en un petit poble, en un lloc de reunió amb vida i recursos. Després d'aquesta experiència va decidir no desenvolupar cap càrrec institucional més a l'Autònoma de Barcelona.

Un cop hagué esgotat l'etapa institucional a la universitat, va continuar dedicant-se a la investigació i a les qüestions ètiques que l'envoltaven. Perquè Josep Egozcue va tenir molt clar des dels inicis de la seva carrera la importància científica i social de la recerca i va treballar-hi en cos i ànima. Però no es va dedicar al seu camp exclusivament ni es va tancar en la seva pròpia glòria, sinó que considerava urgent posar a disposició de la societat el coneixement per tal que fos més fàcil per als ciutadans prendre decisions conscientment i lliurement. Els que el teníem a prop el consideràvem un científic humanista, pel seu interès per qüestions més variades que les del seu propi camp, com la lectura, la pintura, la política o l'ètica. El seu esperit crític era tan incansable que fins i tot gaudia de les discussions amb

els seus amics, al mateix temps que respectava les seves opinions, encara que fossin totalment contràries. Tot i així, era sabut que en Josep tenia unes idees molt clares, sovint polèmiques, i que no tenia cap problema a compartir-les. Per exemple, estava a favor de poder escollir el sexe dels nadons, ja que considerava que aquest procés, a més de ser per a ell un dret natural, podia evitar l'infanticidi, els avortaments i l'abandonament de nenes que es produeix molt sovint en algunes regions. En definitiva, creia que, per resoldre els conflictes i evolucionar, la societat s'havia de conduir cap a la discussió social i plural.

Per acabar, m'agradaria comentar tot el seguit de reconeixements i premis que Josep Egozcue va rebre al llarg de la seva vida, no tan sols per la seva magnífica tasca com a investigador i professor, sinó també per la seva qualitat humana, els seus valors i l'aura optimista que envoltava tot el que feia.

Entre les distincions que va rebre, destaquen la Medalla Narcís Monturiol de la Generalitat de Catalunya (1989) al mèrit científic, el Premi de la Fundació Catalana per a la Recerca i la Innovació (1996), la Medalla d'Or de l'Institut Universitari Dexeus (1997) i el Premi Amic dels Amics atorgat per l'Associació d'Amics de la UAB (2005).

A més, va tenir un paper protagonista en la creació de societats científiques, com ara la Sociedad Española de Genética Humana (SEGH) i la Sociedad Española de Andrología (SEA), i va ser promotor de la Sociedad Española de Diagnóstico Prenatal (SEDP). En l'àmbit europeu, va ser membre fundador de l'European Society of Human Reproduction and Embriology (ESHRE), de la qual fou president entre el 1995 i el 1997. Des del 1997, Josep Egozcue també va ser vocal de la Comissió Assessora sobre Tècniques de Reproducció Humana Assistida a Catalunya en representació de les universitats catalanes. En reconeixement a la seva tasca d'investigació en els estudis de primatologia, el 2003, l'Asociación de Primatología Española (APE) el va nomenar soci d'honor.

En un altre sentit, el treball i la maduresa científica d'Egozcue el van fer ingressar en tres de les institucions més destacades en l'àmbit de la ciència i les humanitats de Catalunya: l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), on fou vicepresident de la Secció de Ciències Biològiques durant sis anys i membre de l'equip de govern de l'IEC durant quatre, la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona (RACAB) i l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i de la Salut de Catalunya i de Balears (ACMCB). I com a especialista en reproducció, va formar part de l'òrgan assessor per a la redacció de les lleis sobre reproducció a Espanya.

Així mateix, fou autor o coautor de més de cinc-centes publicacions científiques, d'entre les quals destaquen: *Document sobre investigació amb embrions* (2000), *Document sobre cèl·lules mare embrionàries* (2001), *Document de voluntats anticipades* (2001) i *Document sobre congelació d'òocits per a la reproducció humana* (2002). A més, edità diversos llibres sobre medicina i va participar, com a

membre editorial, en reconegudes revistes com *Andrología*, *International Journal of Andrology*, *Folia Primatologica*, *Journal of Human Evolution*, *Human Reproduction*, *The International Journal of Developmental Biology*, *Human Evolution*, etc. Com a genetista i biòleg cel·lular, Josep Egozcue va treballar de manera activa en la normalització i la fixació de la terminologia científica del seu camp amb accions com la participació en la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana* de l'Institut d'Estudis Catalans (DIEC, 1995). També va ser assessor de nombroses organitzacions com el Ministeri de Sanitat, la Sociedad Española de Fertilidad (SEF), l'Organització Europea de Biologia Molecular (EMBO), la Comissió Interdepartamental de Recerca i Innovació (CIRI), el Col·legi Oficial de Metges de Barcelona (COMB), els National Institutes of Health (NIH), l'Organització Mundial de la Salut (OMS), el Kyoto Prize o la Research Foundation - Flanders (FWO).

**L·LISTA DE MEMBRES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS AMB UNA
BIOGRAFIA PUBLICADA A LA COL·LECCIÓ «SEMBLANCES BIOGRÀFIQUES»**

ALCOVER I SUREDA, Antoni M.	(1862-1932)
ALÒS-MONER I DE DOU, Ramon d'	(1885-1939)
ALSINA I BOFILL, Josep	(1904-1993)
ANGLADA I D'ABADAL, M. Àngels	(1930-1999)
ARAMON I SERRA, Ramon	(1907-2000)
BADIA I MARGARIT, Antoni M.	(1920-2014)
BASTARDAS I PARERA, Joan	(1919-2009)
BATAL·LER I CALATAYUD, Josep Ramon	(1890-1962)
BOFILL I PICHOT, Josep M.	(1860-1938)
BOLÒS I CAPDEVILA, Oriol de	(1924-2007)
BROCÀ I DE MONTAGUT, Guillem M. de	(1850-1918)
CARBONELL I DE BALLESTER, Jordi	(1924-2016)
CARIA, Rafael	(1941-2008)
CARNER I PUIG-ORIO·L, Josep	(1884-1970)
CARRERAS I ARTAU, Joaquim	(1894-1968)
CASACUBERTA I ROGER, Josep M. de	(1897-1985)
CASASSAS I SIMÓ, Enric	(1920-2000)
CASASSAS I SIMÓ, Oriol	(1923-2012)
CERVERA I ASTOR, Leandre	(1891-1964)
CLASCAR I SANOU, Frederic	(1873-1919)
COLOMER I POUS, Eusebi	(1923-1997)
COROMINES I MONTANYA, Pere	(1870-1939)
DOMINGO I SANJUÁN, Pere	(1896-1979)
DURAN I SANPERE, Agustí	(1887-1975)
EGOZCUE I CUIXART, Josep	(1940-2006)
ESTEVE I SUBIRANA, Antoni	(1902-1979)
FABRA I POCH, Pompeu	(1868-1948)
FARGAS I ROCA, Miquel A.	(1858-1916)
FOLCH I TORRES, Joaquim	(1886-1963)
FONT I QUER, Pius	(1888-1964)
FONTBOTÉ I MUSSOLAS, Josep Maria	(1921-1989)
FONTSERÈ I RIBA, Eduard	(1870-1970)
FUSTER I ORTELLS, Joan	(1922-1992)
GALÍ I COLL, Alexandre	(1886-1969)
GUIMERÀ I JORGE, Àngel	(1845-1924)
JARDÍ I BORRÀS, Ramon	(1881-1972)
LLUCH I MARTÍN, Enric	(1928-2012)
MARAGALL I GORINA, Joan	(1860-1911)
MARGALEF I LÓPEZ, Ramon	(1919-2004)
MARTORELL I TRABAL, Francesc	(1887-1935)

MIRALLES I SOLÀ, Carles	(1944-2015)
MIRET I SANS, Joaquim	(1858-1919)
MOLL I CASASNOVAS, Francesc de Borja	(1903-1991)
NICOLAU D'OLWER, Lluís	(1888-1961)
OLIVER I TOLRÀ, Miquel dels Sants	(1864-1920)
PI I SUNYER, August	(1879-1965)
PIJOAN I SOTERAS, Josep	(1881-1963)
PRAT DE LA RIBA I SARRÀ, Enric	(1870-1917)
PRATS I DOMINGO, Modest	(1936-2014)
PREVOSTI I PELEGRÍN, Antoni	(1919-2011)
PUIG I CADAFALECH, Josep	(1867-1956)
ROCA-PONS, Josep	(1914-2000)
RUBIÓ I BALAGUER, Jordi	(1887-1982)
RUBIÓ I LLUCH, Antoni	(1856-1937)
RUÝRA I OMS, Joaquim	(1858-1939)
SAGARRA I DE SISCAR, Ferran de	(1853-1939)
SARDÀ I DEXEUS, Joan	(1910-1995)
SARSANEDAS I VIVES, Jordi	(1924-2006)
SEGALÀ I ESTALELLA, Lluís	(1873-1938)
SERRA I HÚNTER, Jaume	(1878-1943)
SERRA I RÀFOLS, Josep de C.	(1900-1971)
SOLÉ I SABARÍS, Lluís	(1908-1985)
TEIXIDOR I BATLLE, Josep	(1920-1989)
TERRADAS I ILLA, Esteve	(1883-1950)
TRIAS I FARGAS, Ramon	(1922-1989)
TRUETA I RASPALL, Josep	(1897-1977)
TURRÓ I DARDER, Ramon	(1854-1926)
VALLS I TABERNER, Ferran	(1888-1942)
VALLVERDÚ CANES, Francesc	(1935-2014)
VERDAGUER I JUANOLA, Pere	(1929-2017)
VERNET I GINÉS, Joan	(1923-2011)
VILA I DINARÈS, Pau	(1881-1980)
VILLANGÓMEZ I LLOBET, Marià	(1913-2002)

SEMBLANCES BIOGRÀFIQUES

Títols publicats

- [1] Manuel RIBAS I PIERA, *Josep Puig i Cadafalch, cofundador i membre il·lustre de l'IEC* (1996)
- [2] Josep M. CAMARASA, *Ramon Turró, un modernista al laboratori* (1997)
- [3] Josep CARRERAS, *August Pi i Sunyer. Semblança biogràfica* (1998)
- [4] Manuel SUBIRÀ, *Pere Domingo. Semblança biogràfica* (1998)
- [5] Albert BALCELLS, *Enric Prat de la Riba i l'Institut d'Estudis Catalans* (1998)
- [6] Oriol CASASSAS, *Miquel A. Fargas i Roca i els nous horitzons* (1999)
- [7] Xavier BARRAL, *Josep Pijoan. Del salvament del patrimoni artístic català a la història general de l'art* (1999)
- [8] M. Àngels Anglada i d'Abadal. *Sessió en memòria* (1999)
- [9] Eulàlia DURAN, *Agustí Duran i Sanpere. Semblança biogràfica* (2000)
- [10] Francesc FONTBONA, *Joaquim Folch i Torres. Semblança biogràfica* (2000)
- [11] Jordi SALES, *Jaume Serra i Hünter. Semblança biogràfica* (2000)
- [12] Carles MIRALLES i Anscari M. MUNDÓ, *Lluís Nicolau d'Olwer. Semblança biogràfica* (2000)
- [13] Josep M. FONT, *Guillem M. de Brocà. Semblança biogràfica* (2000)
- [14] Oriol de BOLÒS, *Pius Font i Quer. Semblança biogràfica* (2000)
- [15] Antoni ROCA, *Esteve Terradas i Illa. Semblança biogràfica* (2000)
- [16] Joan VENY, *Antoni M. Alcover i Sureda. Semblança biogràfica* (2000)
- [17] Pere LLUÍS FONT, *Joaquim Carreras i Artau. Semblança biogràfica* (2000)
- [18] *Enric Casassas i Simó. Sessió en memòria* (2000)
- [19] David SERRAT, *Lluís Solé i Sabarís. Semblança biogràfica* (2000)
- [20] *Ramon Aramon i Serra. Sessió en memòria* (2001)
- [21] Antoni SERRA I RAMONEDA, *Joan Sardà i Dexeus. Semblança biogràfica* (2001)
- [22] Aina MOLL, *Francesc de Borja Moll. Semblança biogràfica* (2001)
- [23] *Josep Roca-Pons. Sessió en memòria* (2001)
- [24] Josep Enric LLEBOT, *Eduard Fontserè i Riba. Semblança biogràfica* (2002)
- [25] Carles MIRALLES, *Lluís Segalà i Estalella. Semblança biogràfica* (2002)
- [26] Albert BALCELLS, *Ramon d'Alòs-Moner i de Dou. Semblança biogràfica* (2003)
- [27] Jaume CABRÉ, *L'ocellot sinistre. Semblança biogràfica d'Àngel Guimerà* (2003)
- [28] Pere LLUÍS FONT, *Eusebi Colomer i Pous. Semblança biogràfica* (2003)
- [29] Ricard GUERRERO, *Josep Alsina i Bofill, amor a la professió, amor a la llengua, amor al país. Semblança biogràfica de Josep Alsina i Bofill* (2003)
- [30] M. Teresa FERRER, *Joaquim Miret i Sans. Semblança biogràfica* (2003)
- [31] Josep M. MAS I SOLENCH, *Ferran Valls i Taberner. Semblança biogràfica* (2004)
- [32] Oriol CASASSAS, *Josep Trueta i Raspall, el símbol. Semblança biogràfica de Josep Trueta i Raspall* (2004)
- [33] Salvador REGUANT, *Josep Ramon Bataller i Calatayud. Semblança biogràfica* (2004)
- [34] *Marià Villangómez. Sessió en memòria* (2004)
- [35] Carles A. GASÒLIBA, *Ramon Trias Fargas. Semblança biogràfica* (2004)
- [36] *Homenatge a Joaquim Ruyra en el centenari de 'Marines i boscatges' (1903-2003)* (2005)

- [37] Manuel CASTELLET, *Josep Teixidor i Batlle. Semblança biogràfica* (2005)
- [38] Carles MIRALLES, «*Un xic exòtic i desorientat*». *Semblança de Joan Maragall l'últim any de la seva vida* (2005)
- [39] Ramon Margalef. *Sessió en memòria* (2005)
- [40] Eva SERRA, *Ferran de Sagarra i de Siscar. Semblança biogràfica* (2005)
- [41] Josep MASSOT, *Jordi Rubió i Balaguer. Semblança biogràfica* (2005)
- [42] Joan VILÀ-VALENTÍ, *Pau Vila i Dinarès. Semblança biogràfica* (2006)
- [43] Joan SOLÀ, *Pompeu Fabra i Poch. Semblança biogràfica* (2006)
- [44] Albert BALCELLS, *Francesc Martorell i Trabal. Semblança biogràfica* (2006)
- [45] Jacint CORBELLA, *Antoni Esteve i Subirana. Semblança biogràfica* (2006)
- [46] Oriol CASASSAS, *Leandre Cervera i Astor. Semblança biogràfica* (2007)
- [47] Josep VALLVERDÚ, *Josep Carner i Puig-Oriol. Semblança biogràfica* (2008)
- 48 Albert BALCELLS, *Antoni Rubió i Lluch, historiador i primer president de l'Institut d'Estudis Catalans* (2008)
- 49 Oriol de Bolòs i Capdevila. *Sessió en memòria* (2009)
- 50 Joaquim MOLAS, *Miquel dels Sants Oliver i Tolrà. Semblança biogràfica* (2009)
- 51 Josep M. CAMARASA, Josep M. Bofill i Pichot. *Semblança biogràfica* (2009)
- 52 *Jordi Sarsanedas. Sessió en memòria* (2010)
- 53 Rafael Caria. *Sessió en memòria* (2010)
- 54 Joan Bastardas. *Sessió en memòria* (2011)
- 55 Josep M. de Casacuberta i Roger. *Sessió en memòria* (2012)
- 56 Josep MASSOT, *Frederic Clascar i Sanou. Semblança biogràfica* (2012)
- 57 Albert BALCELLS, *Pere Coromines. Semblança biogràfica* (2013)
- 58 Antoni Prevosti i Pelegrín. *Sessió en memòria* (2013)
- 59 Eulàlia DURAN, *Joan Fuster. Semblança biogràfica* (2013)
- 60 Eva SERRA, *Josep de C. Serra i Ràfols. Semblança biogràfica* (2013)
- 61 Oriol Casassas i Simó. *Sessió en memòria* (2014)
- 62 Enric Lluch i Martín. *Semblança biogràfica* (2014)
- 63 Ramon Jardí i Borràs. *Semblança biogràfica* (2015)
- 64 Modest Prats i Domingo. *Sessió en memòria* (2016)
- 65 Antoni M. Badia i Margarit. *Sessió en memòria* (2016)
- 66 Francesc Vallverdú Canes. *Sessió en memòria* (2016)
- 67 Carles Miralles i Solà. *Sessió en memòria* (2017)
- 68 Jordi Carbonell i de Ballester. *Sessió en memòria* (2019)
- 69 Dolors BRAMON, *Joan Vernet i Ginés. Semblança biogràfica* (2019)
- 70 Pere Verdaguer. *Sessió en memòria* (2019)
- 71 Pere SANTANACH, *Josep Maria Fontboté i Mussolas. Semblança biogràfica* (2019)
- 72 August BOVER, *Josep Roca-Pons. Semblança biogràfica* (2019)
- 73 Josep GONZÁLEZ-AGÀPITO, *Alexandre Galí i Coll. Semblança biogràfica* (2019)
- 74 Miquel VILARDELL, *Josep Egozcue i Cuixart. Semblança biogràfica* (2019)

